

Národný skríning rakoviny
hrubého čreva a konečníka

Nezahod' svoj život

UROB SI UŽ DNES
PREVENTÍVNY TEST

www.nierakovine.sk

www.europacolon.sk

Bezplatná infolinka:

0800 800 183

aliancia NIE RAKOVINE

– bojujeme o životy a za práva onkologických pacientov

ĎAKUJEME ZA VAŠU PODPORU

Národný skríning rakoviny hrubého čreva a konečníka

NÁRODNÝ SKRÍNING RAKOVINY HRUBÉHO ČREVA A KONEČNÍKA

je štátom riadený preventívny program, ktorý môže úspešne zastaviť zbytočné úmrtia na rakovinu hrubého čreva. Vznikol po dlhodobej úzkej spolupráci našej patientskej organizácie so Slovenskou gastroenterologickou spoločnosťou – sekciou skríningu, Ministerstvom zdravotníctva SR, štátnymi úradmi, zdravotnými poisťovňami, odbornými inštitúciami, podporujúcimi partnermi a médiami.

Je to unikátny nástroj na to, ako odhaliť pacientov vo včasnom štádiu ochorenia, kedy na úplné vyliečenie stačí krátky zákrok.

AKO FUNGUJE NÁRODNÝ SKRÍNING?

- test na zistenie skrytého krvácania v stolici dostáva vybraná skupina poistencov **bezplatne až domov** od svojej zdravotnej poisťovne,
- test je určený poistencom **vo veku 50 – 75 rokov**, ktorí sú vekovo najohrozenejšou skupinou pre výskyt rakoviny hrubého čreva a konečníka,
- test umožňuje jednoducho a rýchlo odhaliť **skryté** krvácanie, ktoré môže byť o.i. príznakom výskytu polypov, ktoré sa považujú za riziko vzniku rakoviny hrubého čreva a konečníka,
- test odhalí vo včasnom štádiu príznak, ktorý **nečítate** a získate tak vysokú šancu na vyliečenie alebo na odstránenie príčiny skrytého krvácania skôr, než sa vyvinie rakovina hrubého čreva alebo konečníka,
- ak ste test nedostali touto formou, navštívte svojho všeobecného lekára a **absolvujte preventívnu prehliadku**, v rámci ktorej test dostanete.

ČO OBSAHUJE ZÁSIELKA, KTORÚ DOSTANETE POŠTOU?

- **odberovú sadu** v plastovom vrecúšku pozostávajúcu zo/z:
  - skúmavky s vrchnákom (jeho súčasťou je tyčinka na odber stolice) na uchovanie odobratej vzorky stolice s obsahom konzervačnej tekutiny – nevylievať!
  - návod na správny odber vzorky,
  - papierovej pomôcky na zachytenie stolice (nalepí sa na záchodovú dosku),
- **obálku** označenú „Neotvárať!“ určenú pre všeobecného lekára,
- **formulár** na vyjadrenie Vášho súhlasu s účasťou v pilotnom projekte.

AKO MÁM POSTUPOVAŤ?

- **odoberte vzorku stolice** podľa priloženého návodu,
- **doručte vášmu všeobecnému lekárovi vzorku stolice** v odberovej skúmavke do troch dní po odobratí, spolu s obálkou označenou „Neotvárať!“ s vyplneným formulárom. O výsledku testu vás bude informovať váš lekár.

AK BUDE VÝSLEDOK NEGATÍVNY – treba test opakovať každé dva roky.

AK BUDE VÝSLEDOK POZITÍVNY – všeobecný lekár vás odporučí na kolonoskopické vyšetrenie, pri ktorom odborník – gastroenterológ zistí presnú príčinu skrytého krvácania.

Nezľaknite sa, pozitívny výsledok testu ešte neznamená, že máte rakovinu hrubého čreva a konečníka. Je to dôležitý krok k ochrane vášho zdravia.

Podrobné informácie o prevencii a diagnóze rakoviny hrubého čreva a konečníka a význame prevencie nájdete na stránkach www.nierakovine.sk, www.europacoln.sk, www.krca.sk.

Zavedenie skríningu formou zasielania testov domov, je historickou šancou pre našich občanov, do ktorej vkladáme nádeje na záchranu mnohých životov.

PRÁVE VY STE DÔLEŽITÍ!

Vašou účasťou na národnom skríningu môžete zachrániť aj ďalšie životy!

Ak sa do programu zapojí viac ako 50 % oslovených občanov, potvrdí sa, že naši občania majú záujem o prevenciu a test domov aj ďalší.

RAKOVINA HRUBÉHO ČREVA A KONEČNÍKA – kolorektálny karcinóm

je v Európe druhým najčastejším typom nádorového ochorenia a zároveň druhou najčastejšou príčinou úmrtí medzi onkologickými pacientmi. **Slovensko patrí medzi krajiny s najvyšším výskytom a úmrtnosťou na nádory hrubého čreva a konečníka na svete.** A pritom sa mu dá predchádzať práve prevenciou, najmä zmenou životného štýlu a uplatňovaním preventívnych programov.

V priebehu uplynulých 20 rokov preventívneho testovania tohto ochorenia na požiadanie u všeobecných lekárov sa však za-

**bezplatná infolinka:
0800 800 183**

pájalo v priemere len okolo 20 % rizikových občanov. Je potvrdené, že znižovať vysokú úmrtnosť a výskyt rakoviny hrubého čreva sa darí iba v tých krajinách, kde sa zapojila nadpolovičná väčšina, teda vyše 50 % populácie vo veku nad 50 rokov.

PREVENCIA RAKOVINY HRUBÉHO ČREVA A KONEČNÍKA

- **Primárna prevencia – zdravý životný štýl**, snaha o elimináciu rizikových faktorov (ako sú sedavý spôsob života, znižovanie obezity, nesprávna výživa – veľa mäsa a tukov, nedostatok pohybu, málo vlákniny, ovocia a zeleniny, zápcha/hnačky)
- **Sekundárna prevencia – skríning kolorektálneho karcinómu**, teda vyšetrenie stolice na skryté krvácanie plne hrazené poisťovňou raz za dva roky. Druhou formou sekundárnej prevencie je skríningová kolonoskopia na požiadanie raz za desať rokov po 50. roku veku. Skríning môže výrazne znížiť úmrtnosť, nákladovosť liečby a perspektívu pacienta z hľadiska dĺžky a kvality života, odhaľuje štádiá ochorenia s vysokou mierou vyliečiteľnosti. Preto je dôležité vyhľadávanie predrakovinových stavov a počiatkových štádií ochorenia aj u „zdravých“ jedincov.
- **Terciárna prevencia – správna liečba a komplexná starostlivosť**, zabránenie vzniku komplikácií. Je potrebný multidisciplinárny prístup, personalizovaná liečba – žiaľ, pred bránami nášho štátu skončili mnohé terapie, ktoré sú už inde samozrejmosťou.

V SR sa program prevencie rakoviny hrubého čreva a konečníka (KRCa) realizuje bezplatne:

- **vyšetrením stolice testom na okultné (skryté) krvácanie (TOKS)** v dvojočnom intervale po 50. roku života v ambulancii všeobecného lekára pre dospelých,
- **alebo aj primárnou skríningovou kolonoskopiou na požiadanie** v 10-ročnom intervale v endoskopických pracoviskách zaradených do programu populačného skríningu KRCa.

Pri akých príznakoch by ste mali navštíviť lekára?

- viditeľné krvácanie z konečníka, krv na toaletnom papieri, dlhšie trvajúca stolica podobná hnačke či tvrdá stolica, alebo naopak ich časté striedanie
- časté urgentné navštevovanie toalety, ale aj zápcha
- strata apetítu, celková únava, anémia, strata hmotnosti, nevysvetliteľné horúčky a závraty
- nevysvetliteľné kruté bolesti brucha, plynatosť či pocit hrče v bruchu

bezplatná infolinka:
0800 800 183

Odhalenie skrytého krvácania do stolice predchádza vzniku rakoviny hrubého čreva a konečníka.

Je to prvý, voľným okom neviditeľný, včasný príznak, kedy sa polyp v hrubom čreve začína prebúdzaf. Dá sa odhaliť jednoduchým testom stolice. Necítíme ho, nebolí a trvá ešte veľa rokov (odborníci uvádzajú aj 10 rokov), kým sa z polypu vyvinie rakovina hrubého čreva. Pri dodržiavaní pravidelného skriningového testovania je možné polyp odhaliť a úplne odstrániť počas následnej kolonoskopie.

Najrizikovejší sú ľudia vo veku nad 50 rokov, keďže 90 % pacientov, ktorým diagnostikujú toto ochorenie, má viac než 50 rokov.

**Ak by sme sa všetci,
koho sa to týka, zapojili
do prevencie, rakovina hrubého čreva
by vôbec nemusela existovať.**

aliancia
NIE RAKOVINE
o.z. Europacolon Slovensko
Cukrová 14
811 01 Bratislava

Bezplatná infolinka:
0800 800 183

UROBTE SI TEST
NA SKRYTÉ KRVÁCANIE
DO STOLICE

POVEDZTE
NIE RAKOVINE

Partneri kampane

MINISTERSTVO
ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

VŠEOBECNÁ
ZDRAVOTNÁ
POISŤOVŇA

NÁRODNÝ
ONKOLOGICKÝ
ÚSTAV
skúsene liečiť

NATIONAL
ONCOLOGY
INSTITUTE

BRATISLAVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ KRAJ
MAJÚCE MESTO AŽ TRNÁV

HYUNDAI

EUROLAB
LAMBDA

Pacientske poradne
aliancie **NIE RAKOVINE**

Bývalí pacienti radia súčasným pacientom –
poskytujú osvetu, psychologickú, praktickú podporu,
sociálne poradenstvo a sprevádzanie liečbou:

Bratislava, NOÚ – v pondelok, v utorok a v stredu
od 9:00 hod. do 12:00 hod.

Košice, VOÚ – v stredu od 9:00 hod. do 12:00 hod.